

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Zaaknummer: 2025-009513

Onderwerp

GGD HvB, jaarstukken 2024 en begroting 2026

Datum voorstel

20-05-2025

Datum raadsvergadering

24 juni 2025

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. kennis te nemen van de jaarstukken 2024 van de GGD Hart voor Brabant;
2. de volgende zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de GGD Hart voor Brabant:
We roepen de GGD op continu met de gemeente(n) in gesprek te blijven over ontwikkelingen, voortgang, dilemma's en goed aangesloten te blijven bij de transformatie van het sociaal domein. Dit zullen we onder andere doen op basis van monitoring en (tussentijdse)resultaten;
3. akkoord te gaan met de in de ontwerpbegroting voorgestelde gemeentelijke bijdrage van € 46,01 per inwoner voor het kalenderjaar 2026.

Inleiding

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle inwoners, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd.

De stukken van de GGD Hart voor Brabant (hierna: GGD) die nu voorliggen hebben betrekking op de bovenregionale samenwerking en de Gemeenschappelijke regeling (GR) van de GGD. Het gaat om 19 gemeenten uit Midden-Brabant en Brabant-Noordoost. De GGD voert voor ruim 1,1 miljoen inwoners in zijn werkgebied taken uit op het gebied van de publieke gezondheidszorg in opdracht van de gemeente(n). Dit gebeurt op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) via het basispakket. De inhoud van een groot deel van de taken uit het basispakket is wettelijk bepaald. Denk hierbij aan de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding en technische hygiënezorg. Het basispakket geldt voor alle gemeenten. Gemeenten betalen hiervoor met een bijdrage per inwoner.

De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze op de ontwerpbegroting naar voren brengen, vóórdat het algemeen bestuur (AB) de begroting en het beleidsplan vaststelt. De begrotingsvergadering van het AB is op 2 juli 2025.

De jaarrekening en het jaarverslag 2024 GGD Hart voor Brabant ligt ter kennisname voor aan de gemeenteraden.

Ambtelijke bijstand: Miranda van Riel

Zaaknummer 2025-009513

Argumenten

1.1 Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgen gemeenteraden het jaarverslag ter kennisname toegestuurd.

Met het jaarverslag 2024 verantwoordt de GGD de uitvoering van haar taken op Publieke gezondheid: de realisatie van beleid, prestaties, financiën en bedrijfsvoering.

Belangrijkste inhoudelijke punten uit jaarverslag 2024:

- Het jaar 2024 was het eerste jaar van de nieuwe beleidsvisie en meerjarenbeleidsplan 'Wij maken samen gezond gewoon' en het 1^e jaar van het geactualiseerde basistakenpakket. De implementatie van het nieuwe basispakket vergde de nodige afstemming met partners en gemeenten omdat de exacte gevolgen complex waren. Dit proces is nog niet afgerond, maar verloopt in principe goed.
- De GGD staat voor aanzienlijke uitdagingen op het gebied van inhoud, personeel en financiën. Door stijgende salarislasten en een krappe arbeidsmarkt werd duidelijk dat een transitie noodzakelijk was. Het algemeen bestuur stemde in met een transitieplan, ondersteund door investeringsgeld van de gemeenten.
- Een belangrijk onderdeel van deze transitie is de ontwikkeling van een nieuw dienstverleningsconcept, gericht op de toekomstige behoeften van cliënten. Daarnaast werkte de GGD aan efficiënte inzet van personeel, datagedreven werken en het aantrekken en behouden van medewerkers.
- De GGD zocht in toenemende mate de samenwerking met andere GGD'en, met als doel om samen slimmer en impactvoller de gezondheid van de inwoners te verbeteren.
- In 2024 heeft de GGD de besturingsfilosofie uit 2023 verder ontwikkeld en geïnvesteerd in personeel, wat de organisatie robuuster maakte ondanks hoog ziekteverzuim.
- De GGD nam halverwege 2024 maatregelen om geen negatief financieel eindresultaat te krijgen zoals een vacaturestop en het niet verlengen van inhuur.

Agendapunt:

<i>Jeugdgezondheid:</i>	Het percentage jeugdigen dat de GGD bereikt is lager dan verwacht maar hoger dan in 2023. Er blijven zorgen bestaan over de vaccinatiebereidheid en de vrijblijvendheid rondom de contactmomenten van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).
<i>Gezondheidsbescherming:</i>	Het aantal meldingen van meldingsplichtige infectieziekten is hoger dan verwacht. Dit is te verklaren door een hogere aantal meldingen van Kinkhoest. Door het overgaan naar de LTBI-screening (Latente Tuberculose Infectie) bij immigranten is het aantal verrichtingen voor opsporing en behandeling van TBC afgenomen ten opzichte van 2023.
<i>Gezondheidsbevordering en leefstijl:</i>	De GGD voerde diverse gezondheid bevorderende activiteiten uit, gericht op specifieke doelgroepen. Daarnaast richtte de GGD zijn dienstverlening meer in op lokale behoefte en signalen vanuit doelgroepen onder andere Kind naar Gezonder Gewicht en de VEC (Vaccinatie Expertise Centra) waar de vaccinatiegraad op gemeenteniveau in beeld gebracht zijn.
<i>Monitoren, signaleren en adviseren:</i>	Het landelijke Programma pandemisch parate informatievoorziening voor de infectieziektebestrijding heeft in 2024, ondanks de onduidelijkheid over de toekomstige financiering, gewerkt aan het realiseren van een duurzame en opschaalbare informatievoorziening voor zowel de reguliere als pandemische situatie. Ook ondersteunde de GGD de gemeenten met cijfers zodat zij onderbouwde keuzes konden maken in de planvorming rondom IZA en GALA.
<i>Toezicht houden:</i>	De GGD voerde in alle gemeenten het flexibel toezicht kinderopvang uit, met als doel een hogere kwaliteit van kinderopvang.
<i>Openbare geestelijke gezondheid:</i>	Er is gestart met de inzet van een wijk GGD bij de aanpak van onbegrepen gedrag. Er is een vermindering zichtbaar van het aantal E33 meldingen bij de politie. Mogelijk is dit een eerste effect van de extra aandacht en verbeterde samenwerking in gemeenten. De wijk GGD-er is een plustaak en wordt in Goirle betaald vanuit een tijdelijke subsidie vanuit het rijk.
<i>Publieke gezondheid bij rampen en crisis:</i>	De GGD heeft voldaan aan zijn taakstelling rondom rampen en crisis. Er is deelgenomen aan een Brabant-brede cyberaanval-oefening.
<i>Organisatie:</i>	In 2024 werd de nieuwe besturingsfilosofie verder geïmplementeerd. Nieuwe managers met een kleinere span of control stroomden in. De GGD wil een goede werkgever zijn. Het ziekteverzuim blijft hoog al daalde de ziekte frequentie.

2.1 De inhoudelijke ambities zoals genoemd in de begroting 2026 van de GGD sluiten aan op die van Goirle Glanst.

De begroting 2026 volgt uit het beleidsplan 2024-2027. De GGD vertaalt concreet de ambities vanuit het beleidsplan naar het komende jaar. Eerder dit jaar lag de kaderbrief 2026 voor een zienswijze aan u voor. In de begroting 2026 concretiseert de GGD de kaderbrief 2026 en laat zien welke stappen in het derde jaar van de beleidsperiode gezet worden op weg naar “Wij maken samen gezond gewoon”. De aangebrachte focus wordt nadrukkelijker gemonitord.

De belangrijkste inhoudelijke punten uit de begroting 2026:

Agendapunt:

- In 2026 bouwt de GGD voort op de fundamenten die in 2024 zijn gelegd. De organisatie blijft samenwerken met gemeenten, inwoners en partners om een toekomstbestendige GGD te creëren. De focus verschuift steeds meer van ziekte en zorg naar gezondheid, gezond gedrag en preventie. Er wordt gewerkt aan collectieve preventie, ondersteund door kennis en data, om zo het bereik van de inzet van de zorg te vergroten.
- De aandacht voor de gezondheid van ouderen wordt versterkt en er wordt geïnvesteerd in een gezonde en veilige leefomgeving. De GGD heeft de Green Deal voor duurzame zorg onderschreven en richt zich meer op planetaire gezondheid. Naast lichamelijke gezondheid wordt ook veel aandacht besteed aan mentale gezondheid, onder andere door het werk vanuit het (vervolg op het) Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Er ligt focus op het aansluiten op de Stevige Lokale Teams en het afstemmen, vastleggen en borgen van activiteiten binnen de Hervormingsagenda Jeugd.

<i>Gezondheidsbevordering:</i>	De transitie van zorg naar gezondheid wordt in 2026 actief voortgezet, door inbedding van de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein, zoals binnen de ketenaanpakken GALA waarbinnen onder andere gewerkt wordt aan de borging van Kind naar Gezonder Gewicht. De GGD verkent de inzet van aanvullende leefstijloketten voor primaire preventie. In 2026 wordt er gewerkt aan het versterken van nieuwe competenties voor gezondheidsbevordering. Er wordt een leer- en ontwikkelplan opgezet waarmee de kwaliteit van voorlichting verbeterd wordt en er ingezet wordt op activiteiten met de meeste impact.
<i>Gezondheid bewaken en beschermen:</i>	De GGD heeft een Vaccinatie Expertise Centrum (VEC), dat de centrale plek is waar inwoners, professionals en partners digitaal en fysiek terecht kunnen voor informatie en vragen over vaccinaties en natuurlijk voor het zetten van vaccinaties.
<i>Monitoring, advies, onderzoek:</i>	In deze begroting beschrijft de GGD welke resultaten zij in 2026 wil bereiken. De GGD scherpt de bestaande resultaat indicatoren verder aan. Zodat deze waardevolle verantwoordings- of stuurinformatie geven. In 2025 volgen de resultaten van de 'gezondheidsmonitor volwassenen'.
<i>Jeugdgezondheidszorg:</i>	Alle jeugdigen moeten gelijke kansen hebben om gezond en veilig op te groeien. In 2026 synchroniseert en regionaliseert de GGD het JGZ-basisaanbod, passend bij het landelijk professioneel kader. Individuele ondersteuning kan waar mogelijk omgezet worden naar meer collectieve of digitale vormen. De focus van de jeugdgezondheidszorg ligt bij het normaliseren (i.p.v. medicaliseren) en bij risico gestuurd werken. Dit vraagt om met een brede blik te kijken naar de sociale context en achterliggende factoren zoals armoede en de mentale gezondheid van ouders. In 2026 verbindt de GGD de JGZ-teams met de lokale wijkteams in het werkgebied.
<i>Openbare geestelijke gezondheidzorg:</i>	Het OGGZ-dashboard wordt verder ontwikkeld en moet ervoor zorgen dat beleid en praktijk beter worden afgestemd op de behoefte van deze kwetsbare doelgroep. De GGD zoekt ook verbinding voor dit thema via het IZA.
<i>Toezicht houden:</i>	Mogelijk wordt in 2026 de toezichthoudende rol van de GGD uitgebreid

Agendapunt:

Publieke gezondheid bij rampen en crisis:

met het toezicht op de Voorschoolse Educatie. Deze signaal gestuurde inspecties werden voorheen uitgevoerd door de onderwijsinspectie. In 2025 wordt duidelijk of deze taak bij de GGD'en belegd wordt en tegen welke financiering. Wanneer dit het geval is, en het invloed heeft op de begroting dan worden we hierover geïnformeerd.

Het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Activiteiten uitvoeren vanuit de rol als crisisorganisatie. Inwoners krijgen informatie over wat zij zelf kunnen doen om goed voorbereid te zijn op een (dreigende) crisis of oorlog. En ook gezondheidsbevordering om minder kwetsbaar te zijn voor gezondheidsrisico's.

2.2. We staan voor grote uitdagingen, in gesprek blijven en elkaar blijven opzoeken is zeer belangrijk

De komende jaren staan we samen voor grote uitdagingen. Dit vraagt om nabijheid en afstemming. We roepen de GGD op continu met de gemeente in gesprek te blijven over ontwikkelingen, voortgang, de dilemma's en goed aangesloten te blijven bij de transformatie van het sociaal domein. Dit zullen we onder andere doen op basis van monitoring en (tussentijdse)resultaten, waaronder ook die van de inzet van het transformatiebudget.

3.1 De GGD presenteert een sluitende ontwerpbegroting 2026.

De ontwerpbegroting 2026 is sluitend. In de begroting is het verloop van de reserves opgenomen waaronder een raming van de algemene reserve van €1.651.000 per 31-12-2025. Deze is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene financiële tegenvallers en er is een ondergrens vastgesteld van €1,5 mln.

3.2 De gemeentelijke bijdrage is vastgesteld volgens de afgesproken methodiek en is in lijn met de verwachtingen (zie ook de paragraaf kosten en dekking).

De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket van de GGD in 2026 zal €46,01 per inwoner bedragen, dit is inclusief indexering van €1,15 ten opzichte van 2025. De jaarlijkse indexering is gebaseerd op de Tilburgse systematiek. De indexering is hoger dan geraamd in de Kadernota 2026 (2,57% in de begroting, 1,93% in de kadernota) door aangepaste loon- en prijsontwikkelingen. De GGD volgt hierbij de Tilburgse indexeringssystematiek.

Kanttekeningen

3.1. De financiële positie van de GGD blijft aandacht vragen

De financiële positie van de GGD is in 2024 verbeterd, maar blijft aandacht vragen. Het eigen vermogen is aangevuld tot de ondergrens van €1,5 mln. De solvabiliteit en liquiditeit, de mate waarin de GGD op de lange en korte termijn schulden kan voldoen, is toegenomen. Indien het programma Financieel Fit en Gezond onvoldoende bijdraagt aan het verbeteren van de financiële gezondheid van de GGD kunnen de kosten voor de gemeente verder oplopen. Door het wegvallen van onder andere GALA-middelen zullen gemeenten genooddakt zijn keuzes te maken voor het al dan niet afnemen van plustaken vanaf 2026. Dit kan betekenen dat plustaken niet langer worden afgenomen. Wanneer hier, regio-breed, sprake van zou zijn dan kan dit financiële en personele consequenties hebben. Voor overige risico's zie paragraaf financiën. Goirle neemt nu al geen plustaken meer af van de GGD, met uitzondering van de Wijk-GGD-er, die wordt bekostigd vanuit een tijdelijke SPUK.

Agendapunt:

Financiën

De GGD betreft een gemeenschappelijke regeling waar we structureel aan bijdragen. Dit advies heeft geen financiële consequenties voor de jaarrekening 2024 en beperkt financiële consequenties voor de bijdrage 2026. In dit advies geven we per jaar de financiële gevolgen en de dekking hiervoor.

3.2 : Ontwerpbegroting 2026

In de begroting 2026 GGD is de definitieve inwonersbijdrage opgenomen. De GGD past de inwonersbijdrage per inwoner aan met een indexering voor loon- en prijscompensatie. (was € 0,87 en wordt € 1,15 per inwoner). De definitieve inwonersbijdrage 2026 wordt € 1.124.417.

Hieronder de opbouw inwonersbijdrage 2026:

Opbouw inwonersbijdrage 2026 GGD			
Structurele inwonersbijdrage 2026	Inwoner aantal	per inwoner	Lasten 2026
Totale structurele inwonersbijdrage 2025		€ 44,86	€ 1.096.244
Voorlopige indexering 2026 (1,93%) bij kadernota GGD 2026	24.437	€ 0,87	€ 21.260
Totale voorlopige inwonersbijdrage 2026		€ 45,73	€ 1.117.504
Bijstelling indexering 2026 (naar 2,57%) bij begroting 2026 GGD	24.437	€ 0,28	€ 6.913
Definitieve inwonersbijdrage 2026		€ 46,01	€ 1.124.417

De opbouw van de inwonersbijdrage en de financiële consequenties bestaat uit twee delen:

1. In het collegevoorstel Kadernota 2026 GGD HvB van 28 januari 2025 bent u meegenomen met de verhoging van de voorlopige inwonersbijdrage met € 3.522.
2. Dit collegevoorstel betreft de begroting 2026 met de bijstelling naar de definitieve inwonersbijdrage, door hogere indexering. De gemeentelijke begroting voor 2026 wordt bijgesteld naar de definitieve inwonersbijdrage met een verdere verhoging van € 6.913.

Bij de 2^e burap 2025 worden de financiële consequenties van in totaal € 10.435 verwerkt.

Taakveld: 1.1 Preventie

FCL: 6710002 GGD

ECL: 4433000 Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling

Risicobeheersing top 3 risico's financiën:

- Indexering gemeentelijke bijdrage
- Fluctuaties in omzet plustaken --> groot en reëel risico. Met de druk die er is op de gemeenten. GGD kan zich voorstellen dat het gevolgen heeft voor plustaken. Oproep in AB is gedaan om hier voorzichtig mee om te gaan. Als die omzet ineens met x % terugloopt, dan heeft de GGD een grote uitdaging. Ze hebben niet zomaar een buffer om dit op te vangen.
- Toenemend aantal specifieke uitkeringen en budgetkortingen: wanneer deze leiden tot een begrotingswijziging, dan wordt deze aan de raad voorgelegd.

Samenwerking

N.v.t.

Agendapunt:**Communicatie**

Na goedkeuring van de raad zal de portefeuillehouder Volksgezondheidszorg de besluiten communiceren met het AB van de GGD.

Vervolg

Het AB van de GGD zal in haar vergadering van 2 juli 2025 de zienswijzen meenemen.

Bijlagen:

1. Brief Jaarstukken 2024 GGD HvB
2. GGD HvB Jaarstukken 2024
3. GGD HvB cijfers per gemeente 2024
4. Concept Accountantsverslag 2024
5. GGD HvB begroting 2026

burgemeester en wethouders van Goirle

Mark van Stappershoef, burgemeester
Mark van Beers, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20-05-2025;

gelet op de Gemeentewet;

B e s l u i t :

1. kennis te nemen van de jaarstukken 2024 van de GGD Hart voor Brabant;
2. de volgende zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de GGD Hart voor Brabant:
We roepen de GGD op continu met de gemeente(n) in gesprek te blijven over ontwikkelingen, voortgang, dilemma's en goed aangesloten te blijven bij de transformatie van het sociaal domein. Dit zullen we onder andere doen op basis van monitoring en (tussentijdse)resultaten;
3. akkoord te gaan met de in de ontwerpbegroting voorgestelde gemeentelijke bijdrage van € 46,01 per inwoner voor het kalenderjaar 2026.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 24 juni 2025.

de raadsgriffier,

de voorzitter,

Frits Harteveld

Mark van Stappershoef